

Лугова М.С.

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, Луцьк, Україна

Інтеграція України у міжнародний інвестиційний простір

Глобалізаційні процеси охоплюють усі сфери суспільного життя та регіони світу, при цьому економічна глобалізація стає головним фактором розвитку світової економіки. Реалії сучасного світу вимагають найскорішої інтеграції вітчизняної економічної системи, в тому числі її фінансової складової, до міжнародної економіки. Без цього не є можливими ані повноцінний розвиток національного виробництва, ані задоволення потреб споживачів на належному рівні. Однією з основних складових фінансової стратегії України є поглиблення її інтеграції в міжнародний фінансовий та, зокрема, інвестиційний простір.

Актуальність проблем щодо інтеграції України у міжнародний інвестиційний простір на сучасному етапі розвитку економіки привертає до неї увагу багатьох вчених і практиків. Дослідженню цієї проблеми присвячені праці таких вітчизняних науковців як Варламова Г.О., Рогач О.І., Філіпенко А.С., Харламова Г.О. та інші.

Вигідне географічне положення в центрі Європи надає вагомі переваги Україні. Але потенційні інвестиційні переваги, що мала Україна на початковому етапі проведення трансформаційних перетворень, реалізовані не були. Неврівноваженість переваг та їх реалізації актуалізує питання дослідження інвестиційної позиції України у глобальному інвестиційному просторі.

Незважаючи на значний рівень загальної відкритості економіки та позитивну динаміку входження України до світового господарства, фінансовий сектор країни відзначається слабкою взаємодією з міжнародним фінансовим ринком. Відставання інтеграції до світової економіки у фінансовому секторі потребує негайної корекції економічної політики держави з метою збільшення обсягів іноземного інвестування та кредитування [6].

Позитивні ефекти міжнародної фінансової інтеграції для України полягають, з одного боку, в залученні прямих іноземних інвестицій, що приносять значні фінансові ресурси, потужні інвестиції та довгострокові пільгові кредити, а також сучасні методи корпоративного менеджменту, нові технології, ділові зв'язки та репутацію, що дозволяють вийти на нові ринки та укріпити конкурентоспроможність на внутрішньому ринку. З другого боку, позитивні ефекти лежать в площині отримання вигоди від виходу національних агентів на закордонний простір та міжнародні фінансові ринки. Ці ефекти проявляються у збільшенні термінів зовнішніх фінансових запозичень та у зниженні ставок по кредитах та облігаційних позиках, як державних та муніципальних, так і корпоративних.

Фінансова глобалізація створює для України не тільки позитивні, а й негативні ефекти. Вони в основному пов'язані із зростанням загрози фінансових криз та нестабільності, можливого витоку капіталу, обмеженими можливостями національних агентів щодо конкурування на глобальних ринках капіталів, нерівноважністю національних ринків капіталу та нерівними умовами роботи на них [2].

Іноземне капітальне вкладення формує потенціал для підвищення конкурентного тиску на національному ринку. Це приводить до закриття неконкурентоспроможних підприємств, що в подальшому може призвести до зростання ринкової концентрації (монополізму) [4]. Тому необхідна повна координація інвестиційної діяльності з урахуванням державної стратегії підтримки здорової конкуренції. Найкращим засобом може бути розширення ринку через збільшення відкритості до міжнародної торгівлі. Ефективні національні закони з питань конкуренції на ринках можуть запобігти антиконкурентним ефектам від дії інтересів більш потужних іноземних інвестиційних капіталів.

Задача інтеграції до глобалізованого світового фінансового простору, що стоїть перед Україною, вимагає врахування особливостей сучасної структури світової економіки, ретельного вибору та використання інструментів, які здатні забезпечити максимальну швидкість та ефективність такої інтеграції і одночасно мінімізувати можливі втрати від

цього процесу. При цьому особлива увага має бути приділена ризикам, які супроводжують процес інтеграції національної економіки до глобалізованого фінансового простору.

У процесі подальшого розвитку та лібералізації фінансового ринку України, інтеграції до світового фінансового простору надзвичайно актуальним є вивчення досвіду іноземних країн щодо шляхів такої інтеграції та щодо уникнення її негативних наслідків [1].

Базисними основами розробки інвестиційної стратегії та інвестиційної політики України на сьогодні має стати «3п-напрямок»: 1) прозорість; 2) простота; 3) передбачуваність (прогнозованість). Прозорість – це «чисте повітря» для прямого іноземного капіталу. Простота – це легкість та доступність процедури залучення іноземного капіталу. Найгірше для іноземного інвестора – це громіздке, ускладнене, важке для розуміння інвестиційне середовище. Передбачуваність (прогнозованість) – «правила гри» для інвестора мають бути прогнозованими та передбачуваними [6].

Входження України до глобальної фінансової системи має передбачати максимальне врахування національних інтересів, існуючих загроз та сучасних тенденцій розвитку фінансових ринків. При цьому слід брати до уваги, що інтеграція України до світового фінансового простору відкриває не тільки нові можливості розвитку фінансового сектору, але й породжує потенційні загрози, найсуттєвішими серед яких є втрата контролю над фінансовою системою та можливості підтримки розвитку стратегічно важливих галузей національної економіки, а отже втрату економічного суверенітету країни [5].

Отже, з метою активізації процесів інтеграції України у міжнародний інвестиційний простір та залучення іноземного капіталу необхідно поліпшити державну інвестиційну політику та посилити сприятливість режиму інвестиційної діяльності на спеціальних тери-торіях, окремих галузях і сферах економіки. При цьому зовнішньоекономічна стратегія України має враховувати реальні потенційні негативні наслідки глобалізаційних процесів. Адже стратегічним завданням держави є, насамперед, захист загальнонаціональних інтересів країни та підняття її конкурентоспроможності на світових ринках.

Література:

1. Демчук Н.І., Дуброва Н.П., Воловик Д.В. Проблемні аспекти та перспективи інтеграції України у світову фінансову спільноту [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/vznu/eco/2011_4/188-193.pdf
2. Костюк К. Перспективи розвитку фінансового ринку України в умовах глобалізації [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://libfor.com/index.php?newsid=786>
3. Міжнародні фінанси: Підручник /О. І. Рогач, А.С. Філіпенко, Т.С. Шемет та ін.; за ред. О.І. Рогача. -К.Либідь, 2003. - 784 с.
4. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 16.05.1996 №01-8/187 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : zakon1.rada.gov.ua
5. Стратегія розвитку фінансового сектору України до 2015 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу : www.kbs.org.ua/files/dpeel.pdf
6. Харламова Г.О. Макроекономічні моделі інвестиційного потенціалу України [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ape/2009_12/232-239.pdf